A°. 1854. N°. 269.

MAANDAG 13 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie Utrecht Brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, de aflossing van aandeelen in de negotiatie van ƒ 13000, laste der Provincie Utrecht, vastgesteld bij Konink-e besluiten van 29. December 1842, n°. 94 en 18 tober 1844, n° 49, over 1854 is bepaald op eene obli-ie van ƒ 1000, waarvan de openbare uitloting, om met Januarij 1855 te worden afgelost, zal plaats hebben gewone vergaderkamer van Gedeputeerde Staten in gouvernementshuis alhier, op Vrijdag den 17. Novem-aanstaande, des middags te 12 uur.

Utrecht, den 10 November 1854.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
S. VAN HEEMSTRA, Voorzitter.
C. W. MOORREES, Griffier.

UTRECHT 12 November.

Tot den 3. Nov. was er voor Sebastopol niets euws voorgevallen. De bestorming, die, na herhaalde genstrijdige berigten, op den 2 scheen bepaald, is s ook toen niet gewaagd, en volgens de laatste be-ten, was die nog niet spoedig te verwachten. Lord aglan, zoo beweert men, is steeds weinig geneigd eene bestorming zijn heil te zoeken. Hij wenscht chts door het geschut alles te vernielen en daardoor t beoogde doel te bereiken: de vernietiging van slands overmagt in de Zwarte zee.

Maar de Russiesche dépèches zeggen voortdurend, t de schade, die wordt aangerigt door het vijan-lijk vuur, van weinig gewigt is, terwijl dépèches het leger der verbondenen ontvangen wel doen ijken, dat de hinderpalen, die men ondervindt, rijker en magtiger zijn dan men verwachtte, doch t het beleg toch steeds vorderde en de beschieting stad reeds in puinhoopen deed verkeeren.

Wat moet men van deze beide verschillende be-gten gelooven? De tijd zal het leeren; maar wij rmeenen, dat de waarheid in 't midden zal liggen.

Op den 3. Nov. had generaal *Liprandi* ook geen euwen aanval op de stelling der verbondenen waagd. Die stelling kan echter niet anders n gevaarlijker worden, hoe meer de tijd voortgaat, ardoor niet alleen de winter nadert, maar waarin Russen natuurlijk steeds gemakkelijker versterking komen dan de Westmagten.

Te Parijs wordt men dan ook meer en meer on-rust. Franschen kennen weinig het geduld, en even etig als er zelfs de hoogst geplaatste personen in en beginne de meest gunstige tijdingen geloofden, en spoedig maakt bij de menigte de teleurgestelde op plaats voor mismoedigdheid. Men verwacht dan ok nu reeds weinig goede tijdingen voor het laatst an deze maand, terwijl de regering de versterkingen massa gereed maakt. In Rome, zegt de *Univers*, l in 't geheel slechts een Fransch regement achter-lijven.

Te Londen heeft men beter vertrouwen in de uit-omst. Lord *Raglan* erkent wel, dat het geschut inder krachtige uitwerking heeft dan men wachtte, gen de werken, waarvoor de Russen al den tijd ebben gehad, om ze daar te stellen, terwijl deze og meerdere hulpbronnen hebben, dan de bele-eraars, en ze, door het open zijn der stad aan de oordelijke zijde, in eene gunstiger positie zijn ge-laatst, als waarin bijna immer eenige belegerde esting verkeerde, — doch zekerheid in den goeden loop geeft den meer krachtigen geest te kennen van en Brit, die in zijne bedaardheid beter ongedachte egenspoeden draagt, dan de opvliegende Franschman.

In Duitschland begint de enkele Russiesch-gezinde tem, die er zich voortdurend laat hooren, weder noed te vatten. De *N. Pr. Z.*, die vroeger zelf en val van Sebastopol zeer waarschijnlijk noemde, iet het gevaar voor minder dreigend in. Hij meent, lat het mislukken der grootsche, maar gewaagde on-derneming der Franschen de eenige kans open houdt voor het spoedig herstel van den vrede, omdat Rusland dan eerder zal kunnen toegeven, terwijl de Westmagten tot de overtuiging zouden zijn gekomen, dat de kracht van den Czaar te groot is, om op zoo grooten afstand het te wagen die te breken.

Meer algemeen wordt reeds gemeld, dat Rusland vrij gunstig op de laatste Pruissiesche nota heeft geantwoord; zal het antwoord evenwel zoo gunstig zijn, dat Oostenrijk geheel voldaan is? De *Alg. Z.* schijnt dit niet te durven gelooven; het hoopt echter, dat het Weener kabinet in de eenheid van Duitschland kracht zal vinden, om niet bij de Westmagten steun te moeten zoeken. Dat de oorlog echter ten slotte niet zal volgen op de gespannen verhouding tusschen Rusland en Oostenrijk betwijfelt het blad zeer, ook na het betoon van meerdere wederkeerige goedwilligheid in de laatste dagen.

— De opgave ter sekretarie omtrent de cholera hier ter stede is als volgt:

Op den 10. Nov. zijn in behandeling gebleven		26
tot den 11. 〃 des middags 12 uur bijgekomen		geene
		26
Overleden	geene	
Hersteld	7	
		7
Bleven dien middag dus in behandeling .		19

— Op den 4. Nov. waren te Amersfoort in behandeling 9 choleralijders; tot 7 Nov. bijgekomen 4, hersteld geene, overleden 2; — sedert dien tijd tot 11 Nov. 's middags, bijgekomen 2, hersteld 4, overleden 3; in behandeling gebleven 6.

— Z. M. heeft benoemd tot regter pl.-verv. in de arr. regtbank te Middelburg mr. *N. J. C. Snouck Hurgronje*, adv.

— Nog heeft Z. M. pensioen verleend aan: *J. G. Weimar*, kap. en pl. adj. te Amsterdam; *K. H. Bouwkamp*, 1. luit. en pl. adj. te Arnhem, en *J. F. W. Bourcourd*, 1. luit. bij het reg. jagers te paard; — en benoemd: tot kap. en pl.-adj. te Amsterdam den ritmeester *C. E. Fraser*; tot 2. luit. pl.-adj. te Rotterdam den serg. *W. Compter*, van het 4. reg inf.; bij het 1. reg. drag., tot 1. luit. den 2. luit. *S. J. von Huguenin*, v. h. corps.

*— Bij aanschrijving van den 9. Nov. jl., heeft de minister van oorlog bepaald, dat de vrijwilligers, beneden den ouderdom van 18 jaar, bij de korpsen van het leger, waarbij de soldij meer dan 25 cents per dag is, voortaan, uit hoofde de duurte van de levensmiddelen, niet meer zullen onderworpen zijn, aan de bijzondere verordeningen hen betreffende, betrekkelijk de inhouding op de soldij voor het kleeding- en reparatiefonds, — maar ten dien opzigte als gewone vrijwilligers behandeld worden.

*— De waarde van den *invoer* in Nederland in 1853 bedroeg: ƒ 321,051,729, waarvan de invoer ter zee uitmaakte $71^{2}/_{3}$ pCent of ƒ 230,012,161. Daarvan werd ingevoerd onder Nederlandsche vlag voor ƒ 123,479,330 en onder vreemde vlag voor ƒ 106,532,831. De invoer te land beliep $28^{1}/_{3}$ pCt. van den geheelen invoer of eene waarde van ƒ 91,039,568.

De waarde van den *uitvoer* in hetzelfde jaar was ƒ 271,801,666. Hiervan bedroeg de uitvoer ter zee $55^{4}/_{9}$ pCt. of ƒ 151,240,397 en wel onder Nederlandsche vlag ƒ 74,065,036 en onder vreemde vlag ƒ 77,175,361, en dus te land ƒ 121,561,269 of $41^{5}/_{9}$ pCt.

De *doorvoer* in 1853 bedroeg eene waarde van ƒ 118,158,506, waarvan die van de zee naar de zeezijde $7^{10}/_{11}$ pCt. of ƒ 9,285,032 — van de zee naar de landzijde $56^{10}/_{11}$ pCt. of ƒ 67,228,044 — van de land naar de landzijde 3 pCt. of ƒ 3,575,994 en van de land naar de zeezijde $32^{2}/_{11}$ pCt. of 38,069,436.

*— De hoeveelheden van de waarde van het veraccijnsde slagtvee in 1853 aangegeven, bedragen; runderen 146,431 stuks, ter waarde van ƒ 9,653,89? en kalveren 98,636 stuks, ter waarde van ƒ 1,362,927

— Staat, aanwijzende het verbruik van *tarwe* en *rogge* over 1853, per hoofd

Provincien	—	tarwe		—	rogge.	
N.-Brabant	—	18	pond	—	121^{5}	pond.
Gelderland	—	21^{5}	〃	—	100	〃
Z.-Holland	—	68	〃	—	36	〃
N.-Holland	—	47	〃	—	46^{5}	〃
Zeeland	—	111^{5}	〃	—	24	〃
Utrecht	—	46^{5}	〃	—	53	〃
Friesland	—	14	〃	—	73^{5}	〃
Overijssel	—	9^{3}	〃	—	92	〃
Groningen	—	9^{5}	〃	—	72	〃
Drenthe	—	6	〃	—	100	〃

— Door de daartoe benoemde Commissie uit het Provinciaal geregtshof alhier is op heden, na afgelegd examen, aan de heeren *G. A. S. Pennink*, wonende te IJsselstein, en *P. H. C. Gijsbertsz*, te Utrecht, het getuigschrift afgegeven, dat zij al de bekwaamheden bezitten, in eenen notaris gevorderd.

— Wij herinneren onze lezers, dat de voortzetting de Publieke Scheikundige lessen door Dr. *J. W. Gunning* Dingsdag 14 November zal plaats hebben.

— Ter verkiezing van 2 leden voor de kamer van Koophandel en Fabrijken te Amersfoort zijn op den 9 Nov. l.l. slechts 17 van de 161 kiesgeregtigden opgekomen; herkozen de heeren *G. Nieuwlandt* en *M. Lagerweij*, respectivelijk met 17 en 14 stemmen.

— Als een bewijs van de groote belangstelling, welke aan de *geschiedenis van Turkije* door *Alphonse de Lamartine* ten deel valt, teekenen wij aan, dat van dit werk ter perse zijn *vier* of *vijf* Hoogduitsche vertalingen, en dat ons reeds de uitgave wordt aangekondigd van *twee* Engelsche, eene Zweedsche, eene Deensche, eene Spaansche en eene Italiaansche, ja zelf eene Turksche en eene Arabiesche overzetting. Wij behoeven hier niet bij te voegen dat het werk ook in de Nederlandsche taal verschijnen zal. Deze Nederduitsche vertaling zal goedkooper wezen, dan de Fransche editie, en door eene bekwame hand worden bewerkt; de inteekening er op staat open tot December.

— Wij vernemen dat bij besluit van den breeden kerkeraad te Goes van maandag ll. met 9 tegen 11 stemmen is besloten, dat de diakonie alle subsidie uit de gemeentekas zal afwijzen en alzoo geheel onafhankelijk zijn.

— Den 10. dezer werd de schout-bij-nacht *J. F. D. Bouricius*, kommandant van de Nederl. Marine in de Oost-Indië, te Vlissingen aan boord van het fregat de Ruyter verwacht. Dit vaartuig, liggende op de reede te Vlissingen, was den vorigen dag door den direkteur en kommandant der Marine aldaar geïnspekteerd.

— Men deelt ons het volgende mede:

„Volgens brieven uit St. Francisko van 31 Aug. jl., lagen aldaar toen 17 schepen, welke in beslag genomen waren wegens het aanvoeren van een grooter getal passagiers dan hun, in evenredigheid hunner scheepsruimte, bij de wet van 22 Febr. 1847, geoorloofd was.

„Onder deze zijn twee Amerikaansche, een Engelsch, een Zweedsch en de vijf Hollandsche schepen, de Nova Zembla, Oud Nederland, Veronica, Johanna en Louize Jacoba Jo-

banna, welk laatste schip 60 passagiers minder had geladen dan waarvoor het te Hongkong gemeten was.

„De tegenwoordige collector eischt niet minder dan *de verbeurdverklaring* dier schepen. De kapiteins zijn echter geheel onschuldig aan het geval, daar zij niet konden bekend zijn met wijzigingen of veranderde toepassing der wet, terwijl op zij zee waren."

Arnh. Ct.

— Men verzekert ons heden, dat wij eerlang eene voorstelling mogen verwachten van de Hoogduitsche Operisten, onder directie van den Heer *J. Ed. de Vries*. Bij die voorstelling zou de beroemde Zangeres *Maria von Marra* en de baszanger *del Acte* mede optreden. Het is te wenschen, dat deze hoogst kostbare onderneming, vooral door het afzonderlijk engageren van beide kunstenaars veroorzaakt, ondersteuning bij het publiek moge vinden, opdat de ondernemer aangemoedigd worde de groote talenten, welke dezen winter nog door hem geëngageerd zijn, ook hier te kunnen doen optreden.

In een bijvoegsel geven wij heden: Verslag van de laatste zitting der Provinciale Staten en antwoord van den Minister van Oorlog op de bedenkingen in de Afdeelingen.

BEROEPEN:

te Genemuiden ds. *W. A. Becking* te Scharnegoutum.
„ Barneveld „ *D. Gildemeester* „ Elburg.
„ Nieuwe Tonge „ *H. W. A. Verhoeff* te Hitzert.
„ Tjummarum „ *J. H. Semerink* „ Woudsend.
„ Lettelbert de heer *P. Thieme*, Cand. tot de H. Dienst.

AANGENOMEN:

naar Middelburg door ds. *J. F. L. Abresch* te Alkmaar.
„ St. Anna ter Muiden door ds. *H. Q. Janssen* te Vrouwenpolder.

BEDANKT:

voor Nieuwerkerk ds. *Verhoeff* te Zuid-Beijerland.
„ Doorn „ *J. G. van Rijn* te Elst.

Bij den Burgerlijken stand te *UTRECHT* zijn van den 5 tot den 12. November 1854

ingeschreven: ondertrouwd 15 paar; — gehuwd 17 paar, geborenen 28, als 14 j. en 14 m.; — overledenen 38, als 19 van het m. en 19 van het v. geslacht, waaronder 1 levenloos aangegevenen.

Bij den burgerl. Stand te *AMERSFOORT* zijn van den 5. tot den 12. Nov. 1854

ingeschreven: Ondertrouwd 1 paar. — Gehuwd 6 paar. *Geboren:* 3 jongens. *Overleden:* 11, als 7 van het mann. en 4 vrouw. geslacht.

Vooral nu de Tweede Kamer weder opent, ontvangen wij met genoegen dezen brief van onzen korrespondent, die ons waarborgt, dat hij ons ook in deze zitting zijne brieven niet zal onthouden. De mededeelingen en beschouwingen van den schrijver, hebben wij reeds gemeld, blijven voor diens verantwoordelijkheid. Zelfs daar, waar wij het niet geheel met hem eens zijn, plaatsen we zijne beschouwingen zonder aanteekening, ons reserverende, zoo noodig, eerst later op den inhoud terug te komen.

Brieven uit de Residentie.

VIII.

's Hage 10 *November* 1854.

De zittingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal hebben weder een aanvang genomen, en hoogst belangrijke zaken zullen daarin te tafel komen. Naar ons oordeel, hebben de volksvertegenwoordigers thans eene taak, die wel uit een dubbel gezigtspunt mag worden beschouwd en groote voorzigtigheid gebiedt, zoo wel met den blik op den toestand der Natie, als op de toekomst, die ook voor ons zoo belangrijk, zoo gevaarlijk zelfs, *kan worden.*

Vestigt men zijne aandacht op de diplomatie, dan erkent ook de meest oningewijde, dat zij veel te verrigten heeft en veel te voorzien. Bij den hevigen strijd, elders gevoerd, zijn de hartstogten der Magtigen zeer ligt geraakt en achten zij zich al spoedig miskend of beleedigd, en die als toeschouwer dat alles ziet, heeft verstand, takt en ondervinding noodig, om, gevende en nemende, met waardigheid, doch niet vermetel, sprekende en naar regt en kracht handelende, onaangedaan en ongedeerd te blijven van den strijd des tijds.

Slaat men het oog op onze finantiën, dan heeft de burgerlijke en verstandige alle redenen tot vreugde, wijl de schatkist, eene [illegible] de hoofdoorzaken is van de gerustheid, waarmede wij onder behoorlijke voorzorgen de toekomst te gemoet kunnen gaan. *Onzeker* is de toekomst, maar *zeker* is het, dat bijv. de [illegible]ste maatregel niet onmiddelijke geldelijke offers van de Natie zal vragen!! Denkt men aan ons leger en onze marine, dan ziet men eene krijgsmagt, zoo sterk, als onze Vertegenwoordiging die wenschte en wier moraliteit, theoretische en practische kennis, achting en vertrouwen verdient en geniet.

Onze koloniën zijn in rust en geven meer, dan de stoutste verwachting durfde hopen, terwijl er voor de verstandelijke en zedelijke ontwikkeling de zorg wordt gedragen, die evenredig is aan de behoeften der bevolking zelve en aan het welbegrepen belang des Rijks.

Regt wordt er gesproken en gedaan en onze ambtenaren van justitie hebben de onbepaaldste aanspraak op de achting van Regering en geregeerden.

Die door de justitie zegt gekweld te worden, heeft die bemoeijing met zijn persoon aan zijne woorden of daden te wijten, en zijn beklag strekt den stillen, den gegoeden burger tot gerustheid.

Dat is het benijdenswaardige lot van Nederland in dezen tijd. Zóó is 's lands toestand, terwijl elders het geschut verwoest en doodt.

Terwijl wij dit schrijven, zijn 's volks afgevaardigden weder bijeengekomen, om, onder anderen, te beraadslagen over 't geen *gedaan* en *voorzien* moet worden bij de vaststelling van het budget voor 1855. De Regering maakte bekend, wat zij meent noodig te hebben en 't geen zij als een begin van lasten-vermindering dacht te kunnen ontberen — de afgevaardigden hebben daarop hunne aanmerkingen gemaakt en de Regering heeft die gedeeltelijk reeds beantwoord. Werd door de oppositie beweerd, dat de Regering *neiging* toonde tot *noodelooze* vermeerdering van uitgaven, ook omdat de schatkist wèl gevuld is — de Regering ontkent dit, toont het tegendeel aan, en laat zich zoodanige neiging tot vermeerdering van uitgaven niet aanleunen. Hare antwoorden leveren daarvan menig bewijs.

Weldra zullen beschuldigers en beschuldigden tegen over elkanderen staan — de eersten geroepen om te staven wat zij beweerden — de anderen om aan te toonen, wat naar hunne zienswijze thans goed en oirbaar is voor Land en Volk.

Allen ter goeder trouw en allen sprekende en handelende tot waarachtig heil van Vaderland en Koning?

Allen met een onpartijdigen juisten blik op den toestand der Natie, erkentelijk voor het vele goede, dat wij genieten, en overtuigd van het regtmatige hunner aanmerkingen over 't geen zij verkeerd noemen?

Allen oordeelende en raadgevende, na rijpelijk overwogen te hebben, wat het jaar 1855 over ons brengen kan?

Dat is te wenschen en de Natie mag dit ook van hare Vertegenwoordigers verwachten, ja eischen.

Bij alle Volkeren, waar Vorst en Volk wederkeerig elkanders heil bedoelen, leveren tijden als die wij beleven treffende blijken op van eensgezindheid in het beramen van de middelen, die er noodig zijn, om de waardigheid van den Staat naar vermogen op te houden en de veiligheid daarvan, zooveel doenlijk is, te verzekeren en met een voorbeeld, ontleend uit onze eigene parlementaire geschiedenis van de jongste jaren, willen wij dezen brief eindigen.

De tweede December 1851 ligt nog in elks geheugen. Hij was getuige van een *coup d'etat*, die het politieke Frankrijk geheel van gedaante veranderde, en niemand kon toen voorzien, wat die staatsgreep voor geheel Europa in zijn gevolg zou hebben. Daags daarna, 3 December, kwam onze Tweede Kamer bijeen, ten einde de beraadslagingen over de begrooting voor 1852 voort te zetten; doch naauwelijks was de zitting geopend, of de heer *van Hall* stond op en sprak de volgende merkwaardige woorden: „Ik had het woord gevraagd, mijne Heeren! om bij de algemeene beraadslagingen over dit hoofdstuk, mijne denkbeelden daarover te doen kennen. De nieuwsbladen echter van dezen morgen brengen ons de tijding van gebeurtenissen, welke voorgevallen zijn in een naburig land, die op mijn voornemen, om thans het woord te voeren, van grooten invloed zijn. Niemand van ons zal het gewigt van dien invloed ontkennen — niemand onzer zal beweren, dat wij nu reeds de gevolgen kunnen berekenen, die daaruit zullen voortvloeijen — of vrijheid en orde beide zullen, dan wel of een van beiden zal sneuvelen. Niemand van ons eindelijk, weet, hoe die gebeurtenissen ook in hare gevolgen op naburige Staten kunnen werken, wat de internationale rust tusschen de verschillende Staten van Europa betreft.

„Ik geloof dan, Mijne Heeren! dat het thans vooral van belang is, dat wij zien op het voorbeeld der vaderen. Een Fransch wijsgeer en geschiedschrijver van Holland, hetgeen destijds een generiek woord was, waarmede de vreemdeling ons land aanduidde, — hij zeide van de Nederlanders, dat zij, als het water voor de dijken kwam, hunne verdeeldheden vergaten en naar de dijken liepen. Nu staat, Gode zij dank! het water niet voor de dijken, maar ik geloof dat de staat van zaken in Europa wel van dien aard is, dat een goed wachter zich op de dijken mag bevinden. Ik voor mij wensch, Mijne Heeren! dat in den verderen loop dezer beraadslagingen, zoo min mogelijk worde gesproken. Want, wat men moge zeggen, niemand van ons kan bepalen, wanneer teedere onderwerpen een der hoofdstuk[illegible] betreffende, die nog in beraadslaging moeten wo[illegible] gebragt, hetzij het hoofdstuk van oorlog of ander, aangeroerd worden, de gevolgen van een [illegible]cussie in deze Kamer kunnen zijn.

„In allen gevallen, Mijne Heeren! Wat da[illegible] zijn moge, eene eenparige en spoedige aanne[illegible] van al de hoofdstukken der begrooting, zou uit [illegible] oogpunt — ik druk het u op 't hart — voor [illegible] Nederlandsche volk en voor Europa een heilza[illegible] invloed uitoefenen. Het zou aan het Nederland[illegible] volk toonen, hoe eendragtig wij allen denken, [illegible] het Vaderland te verdedigen, wanneer ook maar [illegible] verste schijn van gevaar aanwezig kan zijn, en [illegible] zou aan Europa toonen, dat, wanneer het mogt [illegible]kenen op verdeeldheid in Nederland, het zich [illegible] driegt. Ik hoop dus, Mijne Heeren! dat ik mij [illegible] zal bedrogen hebben, indien ik mij verbeeld heb [illegible] gevoelens te hebben uitgedrukt en dat zoo veel moge[illegible] alle beraadslaging zal vermeden worden, over hoo[illegible]stukken der begrooting, die nu nog in stemmi[illegible] moeten worden gebragt; dat wij die met eenpa[illegible]heid van stemmen zullen aannemen. Ik voor [illegible] althans heb het voornemen, om gedurende d[illegible] beraadslaging geen enkel woord meer te spreke[illegible] voor zoo verre mijne pligten als rapporteur zu[illegible] niet onvermijdelijk zullen maken."

Welk een gewigtig woord in *die*, welk eene bela[illegible]rijke raadgeving, in *onze* dagen!

Tot nu toe heeft de oppositie in deze kamer, [illegible] de ernstige gebeurtenissen des tijds, geene roep[illegible] gevoeld, om het goede voorbeeld van hem, [illegible] de straks medegedeelde raadgeving uitsprak, en [illegible] toen ook op de banken der oppositie zat, te [illegible]gen. Wij zullen zien; of zij *thans*, bij steeds gr[illegible] ter gevaar in de toekomst, „de ure meent geko[illegible] te zijn, om in eendragt aan onze dijken te denke[illegible]

M.

Over Cholera,

DOOR Dr. H. J. BROERS.

II.

Het afzonderen der overige bewoners van het h[illegible] met uitzondering van die enkelen, die zich tot [illegible] oppassen verbonden hebben. Men is het niet ee[illegible] over het al of niet besmettelijke van de cholera; [illegible] zijn gevallen die voor besmettelijkheid pleiten, and[illegible] die het tegendeel schijnen te bewijzen, maar z[illegible] zoo zij besmettelijk is, is zij dit in veel gerin[illegible] mate dan andere ziekten. Men zou zeggen kunn[illegible] deze of gene is meer vatbaar; maar die vatbaarhe[illegible] zoo zij er eene is, kan niet vooraf bepaald word[illegible] en eerst na dat de een of ander bij voorkeu[illegible] aangetast, kan men gissen, dat hij er meer dan [illegible]deren vatbaar voor was. Van persoon tot pers[illegible] schijnt zij bijna nimmer te worden overgedrag[illegible] maar in de woning, waar de zieke verpleegd wor[illegible] ontwikkelt zich een miasma, als wij zoo eens ste[illegible] mogen, en de personen die daar langen tijd in [illegible]keeren, worden dikwerf ook aangetast. Alles ha[illegible] echter, dunkt mij, van den toestand der woning ze[illegible] af, want in hospitalen schijnt dat overdragen [illegible] plaats te hebben, ten minste in de epidemie [illegible] 1848 en 1849 en ook weder in deze, is er niem[illegible] der ziekenoppassers of oppasters, niemand der dia[illegible]nessen of der soeurs de charité in het hospitaal [illegible] ter stede aangetast, en wat ons thans ook uit Gr[illegible]ningen gemeld wordt is bijzonder belangrijk. [illegible] lezen in de *Groninger Courant* van 4 Novemb[illegible] „In het jaar 1849 waren bij de *Commissie* [illegible] *cholerazieken* alhier in dienst 142 wakers en wa[illegible]sters. Elf hunner werden in eene meerdere of mind[illegible] mate door de cholera aangetast. Negen daar[illegible] herstelden en slechts twee overleden. Tien hun[illegible] woonden in buurten, in welke destijds de ziekte [illegible] hevigst heerschte, en het grootste gedeelte er [illegible] kreeg eerst de cholera, nadat zij in hunne ei[illegible] woning doorgedrongen, of een hunner nabesta[illegible]den er aan overleden was. Het getal *wakers* [illegible] *waaksters*, thans bij genoemde commissie in die[illegible] bedraagt 75 en van deze is tot heden mo[illegible] nog geen door de ziekte aangetast, hetgeen te [illegible]merkelijker is, daar die wakers en waaksters niet [illegible]kel met de verpleging der zieken, maar ook [illegible] het *reinigen* en *wasschen* hunner goederen en [illegible] *afleggen* en *kisten* der lijken belast zijn."

De afzondering kan dus wel nooit geen kwa[illegible] maar schijnt niet zoo noodzakelijk te zijn, als m[illegible] wel op het eerste gezigt zou vermoeden; meer vo[illegible]deel zou echter dunkt mij het verwijderen van [illegible] lijder en van alle bewoners uit de woning zijn, [illegible] dan het uitstoken en uitrooken.

Natuurlijk dat hier door niet alle cholera zal wo[illegible]den weggenomen, doch op deze wijze zullen ze[illegible] de gelegenheidsgevende oorzaken meer dan and[illegible] vermeden worden. Maar het ontruimen der woni[illegible] waar zich een cholera patient bevindt, heeft zi[illegible] groote bezwaren, zoo er niet van stadswege [illegible] lokaal kan worden aangewezen, waar de huisge[illegible]nen kunnen worden opgenomen, en dit is voo[illegible]

moeijelijk, vooral als de epidemie zich uitbreidt. Daarom is het wenschelijk, dat er een ruim cholera-hospitaal besta en dat de overtuiging bij de menschen meer en meer veld winne, dat ten eerste, elke zieke die uit zijne bekrompene, duffe, slechte woning, uit zijn morsig bed, naar een ruim lokaal, waar de lucht zuiver en de ligging goed is wordt overgebragt, in betere omstandigheden komt, en meer gelegenheid heeft om te herstellen; — en ten tweede, dat hij er zijne overige huisgenooten door bevoordeelt, die na dat het huis uitgerookt en uitgestookt en gereinigd is, en nadat alle kleederen zijn gezuiverd volgens eene bepaalde methode, meer kans hebben om vrij te blijven dan anders welligt het geval zal zijn. Dat overbrengen van den lijder in betere omstandigheden is reeds veel gewonnen voor zijn mogelijk herstel, want al schiet de kunst, gelijk ik in een vorig artikel zeide, te kort, zoo als zij in alle hevige, doodelijke ziekte-vormen te kort schiet, zij kan daar misschien helpen, waar de onganstige omstandigheden zijn weggenomen, daar het lijdende ligchaam in betere konditie gekomen is, waar het miasma cholericum, zoo dat bestaat, niet langer uit den bodem ontwikkeld en door den ellendigen toestand der woning, verder bevorderd wordt en verbreid.

Evenwel al bewijzen de hier boven aangehaalde feiten niet, voor den hoogen aard der besmettelijkheid van de ziekte en is afzondering niet een hoofdvereischte, men zorge toch, zich zoo veel mogelijk van die woningen te onthouden, als men er niet noodig heeft, want daar de besmettelijkheid, maar ook de niet besmettelijkheid niet is bewezen, doet men verstandiger te handelen, als of de ziekte werkelijk besmettelijk was.

Ook dan, wanneer er eens werkelijk eene vatbaarheid bestaat, voor den eenen meer dan voor den anderen, dan doet men verstandig zich niet bloot te stellen aan den invloed van het miasma, ook al weder omdat men vooruit niet weten kan, of men al of niet vatbaar is.

Maar is er eenigen grond om te veronderstellen, dat de smetstof zich uit den bodem ontwikkelt? Dit zullen wij in een volgend artikel trachten te beantwoorden.

R U S L A N D.

PETERSBURG, Vrijdag 10 November.

De Keizer heeft weder eene dépêche ontvangen van vorst *Menschikoff*, gedagteekend 3 November. De opperbevelhebber meldt dat de belegeringswerken van den vijand zonder merkbare resultaten worden voortgezet. Het vuur is van den kant der Engelschen zwakker geworden. De schade aan de vestingwerken toegebragt is betrekkelijk niet zeer aanzienlijk en wordt onmiddellijk hersteld.

S P A N J E.

MADRID 6 November.

Daar de volgelingen van *Loijola* in Spanje veel kwaad berokkenen en zich steeds met regeringszaken bemoeijen, is het bestuur voornemens hen te weren. In het konkordaat heeft men zorg gedragen het volgende artikel te zetten: »Men zal de oprigting van zekere godsdienstige gezelschappen vergunnen." In de Baskiesche provincien bevinden zich 80 Jezuiten, die er tweedragt gezaaid en eene Carlistiesche zamenzwering bewerkt hebben. Hun huis is in een arsenaal veranderd, alwaar de Carlisten wapenen kunnen verkrijgen. Het gouvernement heeft last gegeven, dat zij zich naar Mayorka zullen begeven, doch tot antwoord bekomen, dat zij tot die reis niet gereed zijn. Thans heeft het bestuur troepen naar de Baskiesche provincien gezonden, om de zamenzwering te fnuiken, waarvan het de bewijzen in handen heeft, en welke met de zending van den heer *Barrutell* in verband staat. De minister *Alonzo* wil de Jesuiten uit Spanje verbannen. Het is de heer *Pacheco* die had voorgesteld hen naar Mayorka te zenden.

D U I T S C H L A N D.

WEENEN 7 November.

De Krim-aangelegenheid loopt in lange na niet zoo krachtig, dan men zich in 't Westen wel had voorgesteld. Men sprak voor Sebastopol in de laatste dagen wel van bestorming, maar ze bleef niettemin zelve achterwege. Thans worden wel is waar de redenen van de vertraging opgegeven en zelfs gebillijkt, maar de berigtgevers zijn in den beginne wat haastig geweest in hunne veronderstellingen. De stelling van generaal *Liprandi* moet eene krachtige wezen; nieuwe versterkingen moeten die nog dreigender maken voor de verbondenen.

BERLIJN, Vrijdag 10 November.

Volgens het Weener *Fremdenblatt* en andere geloofwaardige berigten, zou *Omer Pacha* eindelijk zijne krijgsverrigtingen op de Pruth in Moldavië beginnen. Het bevel daartoe was hem uit Konstantinopel toegezonden.

HAMBURG 8 November.

De Koning zet zijne reis door de Vorstendommen onder de gelukkigste kenteekenen voort, in spijt van de oppositie in Denemarken, die de ontvangst, den Koning bereid, evenzeer heilloos erkent voor hare bedoelingen, als in de verklaringen door den Koning in deze dagen afgelegd, het vooruitzigt ziet geopend, dat hare plannen niet zullen gelukken, maar daarentegen aan de Duitsche hertogdommen meer invloed zal gegeven worden in den gang van het bestuur.

Niettegenstaande de Engelsche pers de oppositie en de tegenwoordige grondwet sterk verdedigt, vooral omdat van die zijde steun in den oorlog tegen Rusland te vinden zou wezen, meent men dat het ministerie door den koning zal gehandhaafd worden, en de kracht der oppositie ten slotte door energieke middelen zal gebroken worden.

E N G E L A N D.

LONDEN, 10 November.

Het inhuldigings banket van den Lord-majior is gister avond te Guildhall gegeven in tegenwoordigheid van de ministers en andere hooge autoriteiten. Het laat zich begrijpen, dat de oorlog in 't Oosten tot allerlei toasten heeft aanleiding gegeven.

— 11 *Nov.* Gec. 93; Sp. 3 pCt. 37; 1 pCt. 18; Rusl. 5 pCt. 95; $4^1/_2$ pCt. 84; Holl. 4 pCt. 90; $2^1/_2$ pCt. $60^1/_2$; Sard. 5 pCt. $88^1/_2$; Braz. 97.

F R A N K R I J K.

PARIJS 10 November.

Generaal *Canrobert* zegt in eene dépêche van den 28., dat den 25. zich de Russen in de vlakte van Balaklava hebben vertoond; de Engelsche ruiterij had in een te ver gedreven charge eenige verliezen geleden. Den 26. hadden 5,000 Russen een uitval uit de vesting gedaan en de linkerflank der Engelschen aangevallen; de vijand was echter met verlies teruggeslagen.

De dagbladen melden nog van het oorlogstooneel, dat een opstand van Polen en Tartaren in de vesting was onderdrukt. De Engelschen rigteden hun vuur vooral op de schepen, die zich onder de huizen verborgen. Generaal *Canrobert* had bevel gegeven te Konstantinopel weder 30 stukken van zwaar kaliber te doen inschepen. — In Azie schenen de Russen hun winterkwartier nabij Kars op te stellen. Ofschoon er versterkingen van de Turken in menigte werden gezonden bleef er op vele punten wanorde heerschen; de omstreken van Erzerum waren onveilig door de bachi boujoucks. —

Ter beurze worden steeds zeer verontrustende geruchten in omloop gebragt, die, hoe ongegrond, toch geloof vinden en de fondsen drukken. — De krijgsverrigtingen, door de verbonden generaals voor Sebastopol gedaan, zijn ter beoordeeling gegeven van eene militaire kommissie, onder voorzitterschap van generaal *Piobert*, die al hetgeen gedaan is heeft goedgekeurd, maar het alleen betreurd heeft, dat de stad niet geheel is kunnen ingesloten worden.

— 3 pCt. 72,65; $4^1/_2$ pCt. 96,50; Bank 2990.

PARIJS, Zaturdag morgen 11 November.

De *Moniteur* behelst heden niets nopens de Oostersche zaken.

Gisteren avond heeft men hier het berigt ontvangen uit Athene, over Triest, nopens het afbranden van het paleis van het wetgevend ligchaam. Dit ongeluk heeft aan de Fransche troepen gelegenheid gegeven, om belangrijke diensten aan het Grieksche volk te bewijzen. Zij hebben met ijver en vele inspanning gewerkt om den voortgang der vlammen te stuiten.

De Asmodée was te Pyreus aangekomen, en de generaal *Maijran* zou zich den 6. aan boord van dat stoomschip begeven, om naar de Krim te vertrekken.

— 11 *Nov.* $4^1/_2$ pCt. 95; 3 pCt. 71,90; Sp. 1 pCt. $18^1/_8$; 3 pCt. 33, Met. 5 pCt. 83.

MARSEILLE, Vrijdag 10 November.

De Thabor, den 2 Nov. van Konstantinopel vertrokken, is heden alhier aangekomen met de korrespondentien van den 30 October. De berigten uit Sebastopol zijn tot den 28 Oct. Op dat tijdstip, waren de loopgraven tot op 250 mètres van de stad geopend. Het schieten was des nachts begonnen, bij maanlicht, en het aanhoudende geweervuur was gerigt tegen de schietgaten van de wallen.

De deserteurs van het Russiesch leger berekenen dat gedurende de belegering er 5000 Russen zullen gedood zijn.

De steenachtige grond, daar waar de loopgraven moeten geopend worden, is zeer moeijelijk te bewerken; doch op den 28 Oct. hoopte men, dat binnen 10 dagen de stad zou genomen zijn.

De nieuwe Lancastersche kanonnen gingen voort de vloot te beschieten, welke in het binnenste der haven als verborgen lag.

Het *Journal de Constantinople* brengt het getal der gesneuvelde Russen in het gevecht bij Balaklava op 4 à 5000, en berekent het verlies der verbondenen op 1500 man.

De laatste 3 redouten, door de Russen genomen, zijn hun den 26. Oct. weder ontnomen. De jagers van Afrika hebben zich in dat gevecht roemrijk onderscheiden.

In Azië vermeerderen de Russen de versterkingen van Bajazed, alwaar zij hunne winterkwartieren zullen nemen. Men zeide, dat zij op Karsch zouden trekken.

Mustapha-pacha, die op *Ismaël-pacha* wachtte, had zijne troepen gereorganiseerd, en kleedingstukken en geneesmiddelen aan hen uitgedeeld. Hij wachtte den vijand.

De rooverijen verhinderden allen handel in Azië.

MARSEILLE, Zaturdag morgen.

De volgende geruchten liepen den 2. Nov. te Konstantinopel rond, toen de Thabor die hoofdstad heeft verlaten. Ze worden alleen onder voorbehoud medegedeeld:

Men zeide, zonder er den datum van op te geven, dat er een nieuw gevecht was geleverd tusschen de verbonden troepen en de Russen, waarin de laatsten 5,000 krijgsgevangenen in handen der Engelsch-Franschen zouden gelaten hebben.

Brieven uit het kamp der verbondenen van den 28. Oct., door dezelfde stoomboot Thabor aangebragt, en gister avond door de Marseillaansche bladen medegedeeld, zeggen van hunnen kant, dat de opperbevelhebbers, na voldoende krijgsmagt te hebben achtergelaten in de loopgraven, ten einde het belegeringswerk te vervolgen en uitvallen van het garnizoen af te slaan, zich in beweging hadden gesteld met het overig deel der verbonden legers, om het korps Russen, dat, ten getale van 20,000 man, naar men zegt, door generaal *Liprandi* wordt gekommandeerd, op te gaan zoeken, ten einde het met kracht aan te tasten.

Deze beide tijdingen zouden nog al overeenstemmen; maar toch moet men zeer zeker de nadere bevestiging er van inwachten.

Twee batterijen van 32 stukken, tot welker daarstelling de land- en marinetroepen ijverig bezig waren, werden den 28. Oct. tegen het bastion van den Mast opgerigt. Men hoopte, dat deze twee den 3. Nov. zouden gereed zijn. Ze waren bestemd, om de reeds geschoten bressen te verbreeden. Eene nieuwe loopgraaf was op 250 ellen geopend, en men moest eene kromme loopgraaf tot op een afstand van slechts 60 el brengen.

De Russ. artilleristen waren in getal zeer verminderd door het juiste schot der karabijn-jagers; de stukken werden door galeiboeven bediend.

Het zuiderkwartier van Sebastopol was bijna geheel verwoest. De val van de plaats werd tegen den 10 November verwacht.

ADVERTENTIEN.

⁂ Heden is binnen Utrecht overleden, in den ouderdom van ruim 73 jaren, Jonkvrouwe LUCIA JOHANNA ADRIANA SMISSAERT.

Utrecht, 7 November 1854.

Op verlangen der overledene, zullen er geene teekenen van uiterlijken rouw gedragen worden.

Eenige Kennisgeving.

⁂ Voor de vele bewijzen van hartelijke deelneming, bij het overlijden van haren Echtgenoot ondervonden, betuigt de ondergeteekende, ook namens hare kinderen, den opregtsten dank.

Utrecht, 11 Nov. 1854. G. B. DUMONT, MULLER.

*** Voor de vele bewijzen van belangstelling en hartelijke deelneming voor en bij het voltrekken van hun huwelijk ondervonden, betuigen de ondergeteekenden langs dezen weg hunnen opregten dank.

Utrecht, 13 November. 1854

F. G. E. SCHüSSLER.
M. P. SCHüSSLER-VERNHOUT.
en
W. F. SCHüSSLER.
A. G. SCHüSSLER VAN SOMEREN.

*** Allen die iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen mogten hebben van den WelEdel.Geb. Heer J. C. A. VAN DEN HEUVEL, gewoond hebbende en onlangs te Utrecht overleden, worden verzocht, daarvan vóór 1 December 1854, schriftelijk opgaaf te doen, ten kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Utrecht.

ZAAL NEVENS DEN SCHOUWBURG.

MAANDAG 13 November 1854.

Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur

BUITENGEWONE VOORSTELLING

te geven door

Melle BENITA ANGUINET,

Physicienne, Prestidigitatrice,

en den Heer en Mevr.

BOSQUET,

Comiesche Zangers van de Parijsche Theaters en Concerten.

Men zie verder de Programma's

Entréeprijs 99 cts.

*** **VOORLEZING** over **Geschiedenis** op Donderdag den 16. November 1854.

VOORDRAGT.

*** De ondergeteekende, gewezen Roomsch-priester, thans Zendeling in Nederland, zal aanstaanden Donderdag, 16 dezer, in het lokaal voor Kunsten en Wetenschappen, eene eerste Voordragt houden, ten einde het verschil tusschen de Roomsche en Protestantsche leer aan den dag te leggen.

Belangstellende Christenen worden vriendelijk uitgenoodigd deze Voordragt bij te wonen.

Toegang 49 cents ten behoeve van de Zendingzaak. Aanvang ten 7½ ure.

P. J. F. DE GEEST.

Toegang-Billetten verkrijgbaar in het lokaal van Kunsten en Wetenschappen en bij N. DE ZWAAN. Boekhandelaar.

*** Men zal op Maandag den 20. November 1854, 's middags om 12 ure, in het Logement *de Zwaan*, te Montfoort, in het openbaar verkoopen: Eene BOEREN HOFSTEDE, in de gemeente Willescop, met daarbij behoorende 18 bunders, 62 roeden en 50 ellen Wei-, Hooi- en Bouwland, van welk laatste nagenoeg 3½ bunder, aan de rivier den Yssel gelegen, met uitmuntende *Steenaarde* is bezet. Te aanvaarden 1 Januarij en 1 Mei 1856, onder genot van *f* 800 huur. Zijnde inmiddels *UIT DE HAND* te koop. Nadere informatien ten kantore van den Notaris H. A. MEENDERINK, te Montfoort, en bij den eigenaar C. KUNNEMAN, te Willescop. Brieven franco.

*** Men zal op Dingsdag den 21. November 1854, (in plaats van op Vrijdag den 17. November 1854, zoo als vroeger is aangekondigd) des morgens 10 ure precies, te beginnen op de Buitenplaats *Goudestijn*, te Nieuw-Maarsseveen, ten overstaan van den Notaris I. J. VAN DEN HELM, gevestigd aan de Blaauwkapel, gem. Maartensdijk, verkoopen: onder Maarssen, op *Vreedenburg*: 157 extra zware gave EIKEN-, BEUKEN-, ESSCHEN- en ESDOORNEN BOOMEN, — en onder Nieuw-Maarsseveen, op *Goudenstijn en Zwanenburg*: Eenige extra zware gave IEPEN BOOMEN. — op *Leeuwenhof* 90 KERSEN BOOMEN, — en in het Bosch *de Twaalf Morgen* 15 zeer zware gave WILGEN BOOMEN en 40 percelen droog BRANDHOUT. — Al de Boomen zijn zeer geschikt voor werkhout, kunnen gemakkelijk te water vervoerd worden en acht dagen vóór de verkooping afgenommerd bezigtigd worden. — De aanwijzing zal geschieden door den Bosch-Baas J. VERSTEEG op *Grasvliet*.

*** De gewone drie maandelijksche verkooping van Meubelaire en andere roerende GOEDEREN zal worden gehouden in het lokaal van verkoopingen achter St. Pieter, binnen Utrecht, op Dingsdag den 21 November 1854 en volgende dagen, des voormiddags ten tien ure, waaronder zich bevindt eene groote sortering NIEUWE KAGCHELS en HAARDEN; de bezigtiging zal zijn Maandag den 20 November van 10 — 3 ure; de goederen hierbij te voegen worden dagelijks in gezegd lokaal aangenomen tot en met Dingsdag den 14. November (en niet langer).

HOUTVERKOOPING

*** op *Tammeroord*, onder de Bilt, op Donderdag den 23. November 1854, des voormiddags te 10 ure, van eene aanzienlijke partij EIKEN en BEUKEN BOOMEN, geschikt voor werkhout, EIKEN HAKHOUT, alsmede onderscheidene percelen DROOGHOUT, bestaande in: Beuken en andere Blokken, Spaanders, Ondereinden en Eiken en Beuken Takkenbossen; alles staande aan het water.

*** Men zal op Zaturdag den 25. November 1854, des namiddags ten 5 ure, in het lokaal van verkoopingen achter St. Pieter, wijk F No. 363, aan de meestbiedende verkoopen: Een HUIS met ERF en GROND, te Utrecht in de Groenesteeg, wijk A. No. 662. Breeder bij billetten omschreven en nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris DE GRAAF.

*** Op Zatardag den 2. December 1854, 's namiddags ten 5 ure, in het locaal van Verkoopingen achter St. Pieter, te Utrecht, in het openbaar worden vekocht:

No. 1. Een WINKELHUIS en ERVE, staande te Utrecht buiten de Tolsteegbarrière, aan de westzijde van den Vaarschen Rijn, op den hoek van de Laddersteeg, Wijk K. No. 207.

No. 2. Twee WONINGEN, staande achter voorschreven Huis in de Laddersteeg, Wijk K. No. 207*a* en 207*b*.

No. 3. Twee WONINGEN, met Schuurtje en Moesland, groot 9 R. 57 Ellen, gelegen te Utrecht, buiten de Tolsteegbarrière, aan het einde van de Wijde Steeg, Wijk K. No. 38 en 39.

No. 4 — 6. Vijftien WONINGEN, staande als voren in de Wijde Steeg en het Achterom, Wijk K. No. 39 — 47 *f*.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris DUYFJES, en van de beide eerste perceelen mede ten kantore van den Notaris VAN ZYDVELD, te Utrecht.

*** **Houtverkooping** op Rhijnauwen. De Notaris VAN MARIëNHOFF, residerende te Wijk bij Duurstede, zal op Maandag den 4. December 1854. des voormiddags ten 10 ure precies, op het Buitengoed *Rhijnauwen*, publiek verkoopen:

Eene aanzienlijke partij gladde, gave ESSCHEN-, EIKEN- en KERSEN BOOMEN, ELZEN- en ESSCHEN HAKHOUT, en verscheidene percelen DROOGHOUT.

FINALE UITVERKOOP

van eenen Winkel in IJzerwaren te Utrecht.

*** De ondergeteekenden hebben de eer bij deze aan het geëerde publiek ter kennis te brengen, dat zij voornemens zijn, hunnen HANDEL in IJZERWAREN finaal te kwiteren en de voorhanden zijnde Goederen tot den 31. December 1854, tegen fabrieksprijzen zullen uitverkoopen.

Blijvende inmiddels ook het HUIS en de WINKELGOEDEREN, hetzij gezamenlijk, of ook elk afzonderlijk *UIT DE HAND TE KOOP.*

H. VAN MAURIK & Co.

Oude Gracht bij de Bezembrug, wijk G. No. 19.

DAMES HOEDEN.

*** HEGENER & Co. berigten, dat zij wed[er] om groote assortimenten DAMES CASTOREN TESSUS HOEDEN ontvangen hebben, ook vo[or]handen Bloemen, Veeren, Linten en Garneersels alle kleuren; warme Viltpantoffels met vilten lederen zolen; enkele Viltzolen, geschikt voor la[r]zen en schoenen, alsmede echte Vilten Heeren Ho[e]den, 1e kwt. *f* 8, 2e kwt. *f* 6; echte Lionsche den Hoeden, 1e kwt. *f* 5,50, 2e kwt. *f* 4,50, kwt. *f* 3,50; Duitsche Zijden Hoeden op vilt *f* 2, grijze Castoren Kinder Hoedjes, en Tessus Jo[ngens] Heeren Hoeden in alle kleuren; fijne Lakense Bukskings en bonte Mans en Kinder Petten. Nieuwste modellen voor dit saizoen, tot de m[inst] mogelijke prijzen. HEGENER & Co.

Utrecht, Choorstraat No. 12.

Amsterdam, Binnen Bantammerstraat No. 3

*** Het groot debiet en het al m[eer] en meer gunstig bekend worden van zoo uitmuntende

RATHENOWER BRILLEN

hebben mij doen besluiten mijn assortiment te v[er]dubbelen, zoodat ik nu weder aan alle aanvra[gen] kan voldoen. Verder heb ik ontvangen alle soo[rten] van OOGSPIEGELS, MICROSCOPEN, LE[ES]GLAZEN en zeer naauwkeurige PASSERDOOZE[N] alles van de beste kwaliteit en tot de billijkste prijz[en].

Utrecht. TH. FINGER.

Mechanisch en Optisch Instrumentma[ker].

PRIJZEN DER NAVOLGENDE ARTIKELEN TER UTRECHTSCHE MARKT, 11 November 1854

Tarwe van *f* 14,00 tot *f* 15,00; *Raauwarige Tarwe* [.] *f* 16,00 tot *f* 17.00. *Rogge* van *f* 10,25 tot *f* 11,25. *Garst* [.] *f* 6,80 tot *f* 7,75. *Boekweit* van *f* 8,80 tot *f* 9,30. *Haver* [.] *f* 4,20 tot *f* 5,50. *Witte Bonen* van *f* 13,50 tot *f* 15.[.] *Groene Erwten* van *f* 10,75 tot *f* 14,25. Capucijnders [.] *f* 11,50 tot *f* 14,50. *Boter* van *f* 0,94 tot *f* 1,16. *Hoen[*]*dereijeren* van *f* 2,50 tot *f* 3.00 de 100 stuks. *Ka[.]* van *f* 30,— tot *f* 42,— de 100 ponden. *Aard.* van *f* 2[.] tot *f* 3,25. *Rundvl.* van 60 tot 65 c. *Kalfsvl.* van *f* 0[.] tot *f* 0,75. *Schapen- of Lamsvl.* van 40 tot 45 c. *V[ar]kensvl.* van 65 tot 75 c. het pond.

Prijzen der navolgende artikelen ter AMERSFOORTSC[HE] markt van 10 November 1854.

Tarwe van *f* 13.50 tot *f* 14.50. Rogge van *f* 9.30 [.] *f* 10,10. Boekweit *f* 8.00 tot *f* 8.70. Aardappelen [.] *f* 1.80 tot *f* 2.30. Boter van *f* 0.95 tot *f* 1.00 Ned[.]

GEVEILD den 11. NOVEMBER 1854.

Eene Warmoeziers hofstede M. no. 631, met [.] roeden Warmoeziersland, te Utrecht, buiten de Waa[rd]barrière in de Bemuurde Waard. *R. Schock* [.] *f* 2025. 49 roeden 70 ellen Warmoeziersland, b[ui]ten de Catharijne-barrière, tegenover het vorig p[er]ceel. *W. Hardenberg.* *f* 4000.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Ned[erlandsch] Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenbur[g]*)

Nov.	Uren.	Wind-rigting.	kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmerking[en]
11	2	nnw.	2	761,15	48,7	— 1.6	0,74	0.6	Ligt bew. b[.]
	10	nnw.	2	62.96	39,9		84	0.2	Idem. Ide[m.]
12	8	nw.	1	63,82	39,9		82	1.0	Idem.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 11 November 1854.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld. . . .	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$58\frac{15}{16}$	$59\frac{1}{16}$	59[.]
dito dito	3	„	$70\frac{1}{2}$		
dito dito	4	„	89	$89\frac{1}{4}$	89[.]
Handelmaatschappij .	$4\frac{1}{2}$	„	$121\frac{5}{8}$		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$99\frac{7}{8}$	100	
Obligat. 1828 en 1829	5	„	$98\frac{1}{2}$	$98\frac{3}{4}$	98[.]
Certificat. 1831 & 1833	5	„	$82\frac{1}{8}$		
Certificaten 1840 . .	4	„	$75\frac{1}{4}$		
dito Adm. te Lond.	$4\frac{1}{2}$	„	$83\frac{7}{8}$		
Certific. van Assign. .	6	„	$57\frac{1}{8}$		
POLEN.					
Obligatien	4	pCt.	$65\frac{1}{4}$		
SPANJE.					
Obligatien	1	„	$17\frac{11}{16}$	$17\frac{7}{8}$	17[.]
Binnenl. Schuld	3	„	$32\frac{1}{16}$	$32\frac{1}{4}$	3[.]
Bewijzen Coupons. . . .			$5\frac{7}{16}$	$5\frac{1}{2}$	
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek	5	pCt.	$63\frac{5}{8}$	$64\frac{1}{4}$	64[.]
dito dito N.	5	„	$74\frac{1}{4}$	$74\frac{1}{2}$	74[.]
dito dito La B.	5	„	$74\frac{1}{4}$	$74\frac{1}{2}$	74[.]
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$32\frac{1}{4}$	$32\frac{3}{8}$	32[.]
BELGIE.					
Certificaten	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$48\frac{11}{16}$		
BRAZILIE.					
Geld. 1824, £ 100 . .	5	pCt.	$97\frac{1}{2}$		
PORTUGAL.					
Obligatiën.	3	pCt.	$36\frac{1}{4}$	$36\frac{5}{16}$	3[.]
AMERIKA.					
Peru, Geldleening 1854	$4\frac{1}{2}$	pCt.	$66\frac{1}{2}$		
Grenada, Oblig. . . .	$2\frac{1}{2}$	„	$14\frac{5}{8}$	$14\frac{13}{16}$	
Mexico, Obl. 1851 £ 100	3	„	$20\frac{5}{8}$	$20\frac{3}{4}$	

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Zitting van de Prov. Staten van Utrecht

van 7 November 1854.

Tegenwoordig zijn 35 leden, afwezig de heeren: *Ras*, *de Heus*, *Broers*, *v. Dam v. Isselt*, *Vos*, en *v. der Poel*.

De Commissaris des Konings opent deze wintervergadering in naam des Konings.

Daarna wordt voorlezing gedaan van de volgende stukken.

N°. 1. Mededeeling van het koninklijk besluit, waarbij het besluit der Staten, houdende vaststelling van het bedrag der ontvangsten en uitgaven van de rekening der provinciale inkomsten en uitgaven over het dienstjaar 1852, wordt goedgekeurd.

N°. 2. Mededeeling van het koninklijk besluit, waarbij de voorgedragen af- en overschrijving op de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke uitgaven voor 1853 wordt goedgekeurd.

N°. 3. Mededeeling van het koninklijk besluit, waarbij de voorgedragen af- en overschrijving op de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke uitgaven voor 1854 wordt goedgekeurd.

N°. 4. Mededeeling van het koninklijk besluit, waarbij de voorgestelde wijziging der omschrijving van een post op de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke uitgaven voor 1854 wordt goedgekeurd.

N°. 5. Mededeeling van het koninklijk besluit, waarbij de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1855 wordt goedgekeurd.

N°. 6. Mededeeling van het koninklijk besluit, waarbij de voorgedragen onderhandsche verkoop van eene strook gronds, ten zuiden langs den tol te Vechten, wordt goedgekeurd.

N°. 7. Mededeeling van het koninklijk besluit, nopens de heffing van een tolregt op den provincialen grindweg van Utrecht naar Cothen, volgens het nieuw voorgedragen tarief.

N°. 8. Missive van Gedeputeerde Staten, daarbij inbrengende een schrijven van het genootschap van landbouw en kruidkunde te Utrecht, waarbij, onder dankbetuiging voor het op nieuw verleend provinciaal subsidie voor 1855, eenige beschouwingen worden medegedeeld omtrent het nut, dat met het provinciaal subsidie voor 1854 is verkregen.

Alle deze stukken worden achtereenvolgend voor kennisgeving aangenomen.

N°. 9. Missive van Gedeputeerde Staten, geleidende de voordragt der provinciale commissie van landbouw, ter vervulling van de vacatures, welke in die commissie met 1 Januarij 1855 zullen ontstaan. — Deze benoeming wordt bepaald op de eerstvolgende vergadering.

N°. 10. Advies van Gedeputeerde Staten op het adres van het bestuur der vijf polders onder IJsselstein, eenige bezwaren inhoudende tegen sommige bepalingen van het provinciaal reglement op de wegen. — Gedep. Staten stellen voor, om dit adres voor alsnog buiten beschikking te houden.

De Voorzitter wenscht dit stuk in dadelijke behandeling te nemen, waartegen door den heer *v. Hoytema* wordt aangevoerd, dat de Staten geene genoegzame kennis van deze stukken hebben kunnen nemen, om welke reden Spr. den wensch te kennen geeft, dat deze stukken ter Griffie mogten worden nedergelegd, en de discussiën bepaald op de eerstvolgende vergadering. — De Voorzitter heeft hiertegen niet het minste bezwaar, en wijzigt dus zijn gedaan voorstel, in voege als het door den heer *v. Hoytema* is voorgedragen, 't welk wordt aangenomen.

N°. 11. Missive van Gedeputeerde Staten, daarbij inbrengende een concept-tarief voor de heffing van brug- en weggelden aan de Nieuwersluis en den Voetangel. — In handen eener commissie, bestaande uit de heeren *v. Veersen*, *v. d. Poll* en *v. Hoytema*.

N°. 12. Missive van Gedeputeerde Staten, daarbij mededeeling doende van den staat der kosten van het provinciaal bestuur van Utrecht over 1855, zoo als die door den Koning goedgekeurd en op de Staatsbegrooting gebragt zijn. — Uit deze mededeeling blijkt, dat het artikel „tractementen der bureauambtenaren en bedienden ter provinciale griffie" *f* 4000 lager is uitgetrokken dan de voordragt der Staten, en op den voorschreven staat slechts *f* 1200 meer is uitgetrokken dan voor 1854 was toegestaan. De voorgenomen organisatie der bureaux zal hierdoor niet tot stand kunnen worden gebragt. Gedeputeerde Staten hebben gemeend in die vermindering niet te kunnen berusten en hunne bezwaren daartegen aanvankelijk bij den Minister ingebragt, waaromtrent echter tot heden geen antwoord is ingekomen. — Deze stukken worden gesteld in handen eener Comm., bestaande uit de heeren *Spengler*, *v. Ittersum* en *Harmsen*.

No. 13. Overlegging van de presentie-lijsten der plaats gehad hebbende vergaderingen van de Gedeputeerde Staten (art. 86 der provinciale wet). — Ter Griffie, ter inzage van de leden.

De zitting wordt daarna voor eenige minuten geschorst.

Bij de wederopening wordt voldaan aan art. 41 van het Reglement van Orde, 't welk bepaalt, dat de vergad. bij elke eerste zitting moet verdeeld worden in afdeelingen. — Na die verdeeling worden tot voorzitters en ondervoorzitters der afdeel. benoemd: bij de 1e afd. de heeren *v. Asch v. Wijck* en *v. Hoytema*; bij de 2e afd. de heeren *Kien* en *Taets v. Amerongen v. Natewisch* en bij de 3e afd. de heeren *Metelerkamp* en *v. Ittersum*.

De heer *Menso* vraagt daarop het woord. Bij de laatste zomervergadering heeft hij de medewerking van den Voorzitter ingeroepen, ten einde de verslagen der zittingen geregelder mogten worden bekend gemaakt. Spr. verlangt deswege geene verantwoording van den Commissaris des Konings, maar hij moet toch zeggen, dat de ondervinding hem heeft geleerd, dat zijne pogingen, om het beter te krijgen, zijn gevolgd door een algeheel stilzwijgen. Vroeger waren de verslagen onvolledig; laatstelijk was er niets. Spr. blijft het wenschelijk achten, dat er publiciteit aan de discussiën worde gegeven, omdat het publiek daar regt op heeft — en de ondervinding leert, dat van de zijde van het publiek geen gebruik wordt gemaakt van de openbare zittingen; maar, wanneer er nu geen Verslagen worden gegeven dan zou Spr. wenschen, dat het tafeltje voor het houden van aanteekeningen bestemd ook werd weggenomen om den schijn weg te nemen als of eenige snelschrijverij werd gebezigd voor de verslagen. Spr. vraagt, of er geene gelegenheid zou kunnen bestaan, om een ambtenaar der Prov. Griffie met dat werk te belasten, al ware het slechts dat deze maar een kort resumé gaf. Dit alles meent Spr. aan de aandacht des Voorzitters te moeten onderwerpen.

De *Voorzitter* rekent zich verpligt bij deze gelegenheid mede te deelen, wat door hem te dezer zake, vooral om de opmerking des laatsten Sprekers in de Zomervergadering, is gedaan. Spr. moet echter bevorens opmerken, dat de tafel daar niet staat om een vertoon aan te nemen, als of de Staten een snelschrijver aan 't werk hadden gesteld: de Staten zijn er geheel vreemd aan wat daar geschiedt. Men kan niemand beletten, dat gebruik van die tafel maakt, om uit eenige l langstelling op te teekenen wat in de vergaderi wordt behandeld. Spr. moet echter berigten, d hij, ten gevolge van het verhandelde in de vori zitting, met de Red. van de Utrechtsche Ct. onderhandeling is getreden, en dat deze ha bereidwilligheid heeft te kennen gegeven, om z mogelijk te trachten, voor zooverre het ha krachten toelieten, op te teekenen, wat op de ve gaderingen wordt behandeld. Om echter stenograph in te voeren, dat zoude te kostbaar worden, zijnde de kosten daartoe p. m. berekend voor de zittingen op een jaar op ongeveer *f* 1500, daarond nog niet begrepen het drukken der verslagen. Indi de Staten dus eene dergelijke som daartoe kond afzonderen, dan zou aan den geuiten wensch kunn worden voldaan. Maar aangezien de som te ze zou drukken, meende Spr., dat de Staten zich ma met eene mindere behandeling moesten vergenoege Spr. meent dus, dat het 't best ware, om het voorst van de Red. der Utr. Ct. vooreerst tot proeve aa te houden, en dat de Staten dan aan Gedep. State konden opdragen, om naar bevinding deswege in d aanstaande zomer-vergadering een bepaald voorst te doen. Spr. gelooft, dat bij den Sted. Raad va Utrecht dergelijke kwestie eenigzins aanhangig is, e zou het daarom niet ongeraden vinden, dat de State in overleg met den Raad van de stad Utrecht ee besluit namen. Aanvankelijk wenscht Spr. af t wachten, wat van de zijde der Red. zal worde gedaan, en of de verbeteringen, hen door de heere *Bosch* toegezegd, voldoende zullen bevonden wor den. Wat betreft dit werk aan een ambtenaa van de Prov. Griffie op te dragen, dan zo de verantwoording òf op de Gedep. Staten, òf o den Griffier neder komen, en de stukken zoude dus een officieel karakter krijgen; de Staten zoude zich over eene of andere onjuiste opvatting kunne beklagen, en dit zou aanleiding kunnen geve tot veel moeijelijkheid. Men zou dan wel kunne volstaan, met te zeggen, dat men zich had vergist doch men zou dan toch te veel aan de officiëlitei hechten.

De heer *Ackersdijck* meent, dat deze zaak zee de opmerkzaamheid verdient der Staten. In eene vergadering als deze, moet het gesprokene niet dadelijk verdwijnen. De opene deuren zijn niet genoeg voor de publiciteit; zij bestaat meer in een voortdurend openbaar bekend maken van 't geen gesproken wordt. In de Staten-Generaal heeft men dezelfde moeijelijkheid gehad; maar men is die te boven gekomen. Men had in ons land vroeger geen stenographen, maar men heeft ze gevormd, na alvorens de zaak aan eene Comm. te hebben opgedragen. Spr. zou daarom in bedenking geven, of het ook in deze vergadering niet goed zou zijn, om de zaak aan eene Comm. op te dragen, ten einde deze de middelen kon beramen, om een of meerdere personen op te leiden voor de Stenographie. Wanneer hier in Utrecht eenige jonge lieden de Stenographie wilden leeren, dan was men vooreerst geholpen. Zij zouden ook bij den Stedelijken Raad en bij vele andere gelegenheden hunne verkregene bekwaamheid kunnen aanwenden en uitbreiden. De berekening der kosten, door den Commissaris des Konings gemaakt, heeft tot maatstaf de belooning aan Stenographen betaald die opzettelijk daarvoor uit 's Hage komen; doch die wijs van doen zoude gewis niet raadzaam zijn. Door het voorstel der Voorzitters, meent Spr., zou men het beoogde doel niet genoegzaam bereiken.

De *Voorzitter* vraagt den laatsten Spr., of hij deswege een bepaald voorstel wenscht te doen, dan

n dit aan het oordeel der Vergad. worden onderrpen.

De heer *Ackersdijck* heeft gemeend zijne inzigten n zijne medeleden te moeten kenbaar maken. Vinden bijval, dan kan de zaak verder worden behandeld; ɔgt men echter de zaak er nog niet rijp genoeg ɔor achten, dan wil hij er niet op insteren.

De heer *van Hoytema* wil gaarne het voorstel van den :er *Ackersdijck* ondersteunen. Ook hij wenscht, it er eene Comm. benoemd worde, om te onderıcken of er hier eenige jonge lieden te vinden wan, die zich wilden toewijden aan de stenographie gen eene geringe te gemoetkoming voor hunne oeite. Spr. gelooft, dat men gemakkelijk jonge ɔden daartoe vinden zal, dewijl er toch velen zoner betrekking zijn.

De heer *Menso* meent, dat het door hem gesproene eene meer regelmatige wending begint te krijgen. ɹr is een groot verschil tusschen *wat* of *niets*. Spr. elooft, dat men volstaan kan met een verslag, zools dat wordt gegeven van de zitting van den Stedel. taad. De stenographie acht Spr. voor alsnog overodig, dewijl er toch ook dikmaals zaken voorkomen, elke niet van dat algemeene belang zijn, om woordeɪjk te worden medegedeeld. Spr. acht daarom de ɪeening des Voorzitters voor het aannemelijkst. De tenographie kan eene zaak zijn van latere zorg ls men eerst heeft gezien, wat de uitslag van deze itting zijn zal. Ook meent Spr., dat de oefening ot stenographen te veel tijd zal kosen, als daartoe nisschien 2 à 3 jaren zullen gevorderd worden, n wat zou men dan in dien tusschentijd hebben?

De *Voorzitter* heeft opgemerkt, dat de opiniën en dezen verdeeld zijn; de eerste Spr. heeft minder erlangd, terwijl twee andere leden een uitgebreider ɔlan voorstaan. Spr. stelt voor, om eene Comm. te ɔenoemen, ten einde de Staten in deze zaak voor te ichten.

Dien overeenkomstig wordt besloten, en worden ɪaarna tot leden dier Comm. benoemd de heeren *Ackersdijck*, *Menso* en *van Hoytema*.

De zitting wordt daarna gesloten, en verdaagd tot ɪanstaanden dingsdag, den 14. dezer, ten 11 ure les morgens.

Antwoord van den Minister van Oorlog op de ɪanmerkingen der Tweede Kamer op de begrooting van het departement van oorlog voor 1855:

„Bedenkingen van finantieelen aard hebben belet het eindcijfer der begrooting op 12 millioen te brengen, als noodig voor de *wezenlijke behoeften* van het leger. Die bedenkingen hebben ook verhinderd, dat men de miliciens 12 maanden in dienst kon houden.

„De aanbestedingen voor het leger voor 1855 gaan, in vele opzigten, de raming te boven. Ze zijn wel lager dan in 1853, maar toch boven de zoo even genoemde raming.

„Het departement is nu bezwaard, met posten die daartoe niet regtstreeks behooren, of vroeger daarop niet waren uitgetrokken, b. v. met de kosten van onderhoud van militaire huisgezinnen in de kolonien van weldadigheid à *ƒ* 38,016.20, die voor het wapen der marechaussee à *ƒ* 183,000 en die der pensioenen à *ƒ* 1,540,261.

„Geen departement is er echter, waarvan de uitgaven, zoo door al de aderen der Maatschappij heen, over de geheele oppervlakte van het Rijk, terugvloeijen dan die van oorlog.

„Legers zijn tot nu toe in alle landen eene noodzakelijke voorwaarde voor het bestaan der maatschappij en zij worden niet in 't leven geroepen als het gevaar nabij is.

„Er moet een *grondslag* zijn, waarop bij dreigend gevaar kan worden *voortgebouwd*, en is die grondslag zwak, dan zullen de kosten daaraan besteed, ook de geringste, als het noodig is, van geen nut zijn. Het leger zoo als het nu is georganiseerd, mag geacht worden niet onevenredig te zijn met onze behoeften en krachten.

„Maar, zegt men, het bezwaar ligt in het *stelsel van verdediging!*

„Wij hebben te veel vestingen en sterkten. Die versnipperen onze krachten. Men vergete echter niet, dat het stelsel van verdediging rust op een grondslag van overleg tusschen regering en wetgevende magt en op een onderzoek van het Comité van defensie, een stelsel, dat de Minister tot basis heeft genomen. Dat stelsel is gegrond op de gesteldheid des lands en het kan alleen worden gewijzigd, waar ook de toestand des bodems eene verandering ondergaan heeft. De bedoeling om het land, als 't ware door eene rij van grootere en kleinere vestingen te omsingelen, is niet aanwezig. Het militaire stelsel van ons land moet zich hoofdzakelijk bepalen tot *verdediging* en daarom moet het hier en daar steunpunten hebben en dit is te meer noodig, omdat de kracht onzer verdediging veelal op een stelsel van inundatie rust, dat er op uit moet zijn om den vijand opontboud in den weg te leggen en dus tijd te winnen.

„De casques zullen worden vervangen door schako's, omdat zij minder kostbaar en doelmatiger zijn.

„Er wordt niet gedacht om een ander model van harnachement voor de paarden in te voeren.

„Nieuwe kleeding en uitrusting wordt niet gegeven, voor de bestaande voorraad is uitgeput, maar geheel onverschillig kan men niet wel blijven als elders, ten aanzien van deze voorwerpen, nieuwe en betere uitvindingen en wijzigingen plaats grijpt. Garnizoens-veranderingen, slechts spaarzaam geschiedende, *moeten* nu en dan wel plaats hebben, in 't belang van de dienst, om gezondsheidsredenen, enz.

„Het Bestuur van Oorlog, doordrongen van de verantwoordelijkheid, die op hetzelve rust, verklaart, dat het zijne bedoeling is het jaarlijksch bedrag van de begrooting blijvend *twaalf* millioen gulden te doen zijn.

„De Minister volgde ter zake van de begrooting, zoolang de omstandigheden dit toelieten, het voetpad zijns voorgangers. Maar hoe is de staat van zaken veranderd, — veranderd zelfs sedert de wet op 13 April uitgevaardigd! Toen heeft de Minister, hoewel *voorwaardelijk*, het denkbeeld van *buitengewone omstandigheden* laten gelden.

„Nu verklaart hij, zonder omwegen, dat hij de begrooting voor 1855 niet als voor *buitengewone omstandigheden* heeft kunnen karakteriseren, *omdat de begrooting dan geheel anders zou behooren te zijn.*

„Hij gaf in gemoede op de behoeften voor 1855, dus voor het jaar dat aanstaande is en waarvoor hij in zijne betrekking alleen kan optreden, waartoe hij in deze oogenblikken alleen geroepen wordt, maar naar zijne overtuiging moet men zich geene illusien maken en het cijfer niet alleen als blijvend, maar als een overgang tot de *twaalf* millioen beschouwen, welk cijfer als normaal kan worden aangenomen.

„Te marcheren op Zondag wordt zoo veel mogelijk voorgekomen, doch als de marsch meer dan 8 dagen eischt, is dat moeijelijk te vermijden.

„Slechts *enkele* leden maakten aanmerkingen op de uitgifte der kaart van het oorlogstooneel in het Oosten. Men dacht, met die uitgifte te handelen in den geest des tijds. Alle boekhandelaars konden die kaart verkrijgen en debiteeren tegen een rabat van 25 pCt. De industrie juichte dien maatregel toe en dit kon den leden gerust stellen. Het is echter niet aanmoedigend voor het departement van oorlog, 't welk zich aldus en met leedwezen in het middel om de openbaarheid te dienen en te bevorderen, schijnt vergist te hebben.

„De officieren van den generalen staf hadden vroeger altijd twee paarden even als die van het wapen der kavalerie. De officieren van den staf moeten tot behoorlijke dienstvervulling *twee* dienstpaarden hebben.

„Het openen en sluiten der poorten in vestingen wordt door het departement van oorlog geregeld, in overleg met de plaatselijke besturen, en het is in deze aangelegenheid meestal geheel lijdelijk:

„De duurte des tijds eischt dat den soldaat bij zijne 25 cents soldij eene zeer geringe verhooging worde toegelegd, alsmede dat de gemeente-besturen voor huisvesting en voeding van marcheerende troepen tijdelijke verhooging erlangen.

„Dat de stoffaadje voor kleeding en reparatie in prijs verminderd zou zijn, is niet toe te geven. Het tegendeel is waar.

„De formatie van het instructie-bataillon kan niet als maximum worden beschouwd. Die regelt zich naar de behoeften.

„Aan al de jongelingen kan eene behoorlijke bestemming in de graden van onder-officier en korporaal, waarvoor zij worden opgeleid, worden gegeven.

„Als men de benoodigde paarden heeft zal men in 1855 niet zoo als nu, slechts 24 maar 120 stukken geschut te velde kunnen brengen.

„De geneeskundige dienst laat geen inkrimping toe. In gewone tijden kan zij naauwelijks in de behoefte voorzien en hoe zou zij het dan kunnen, bij gebeurtenissen van ernstigen aard.

„Ook op het materieel van deze dienst is niet meer te bezuinigen. De duurte der levensmiddelen en de min gunstige gezondheids-toestand bij het leger, zullen de gelden voor de dienst van dit jaar toegestaan, ontoereikend doen zijn.

„De uitrusting van het Rijk aan krijgs-materieel is nu vast gesteld. Alle versterkte punten zijn in twee soorten gesplitst, en wel in de zoodanige, die in tijd van oorlog *niet* en in andere die *altijd* bereikbaar zijn. In den aanvang van dat jaar is men begonnen elke sterkte van het noodige *in tijd van vrede* te voorzien, doch de zaak is gestuit, uit gebrek aan fondsen. In 't volgend jaar zal zij echter worden voortgezet.

„De gieter aan 's Rijks geschutgieterij moet voor *ƒ* 20,000 's jaars voor het departement van oorlog verwerken, of hij geniet 25 pCt. van het minder gewerkte, ten einde zijne noodzakelijke werklieden te kunnen onderhouden en daarin vergoeding te vinden voor zijne verrigtingen en beheer. Had hij van tijd tot tijd niet eenig werk voor marine en kolonien, dan zou die schadeloosstelling niet voldoende zijn.

„Behoefte van tuigen spruit niet voort uit verandering van model, maar wel omdat in de laatste *zestien* jaar geen nieuwe zijn gemaakt en de oude ontvallen.

„Aan betere karabijnen is groote behoefte. Ook heeft het Comité van defensie uitgemaakt, dat ieder ruiter 2 wapens noodig heeft en dat wij 5000 kavaleristen noodig hebbende, dat getal dus 10,000 bedraagt. Voorloopig heeft men zich echter tot 6,000 bepaald.

„'t Aantal versterkte plaatsen is groot, maar er zijn evenwel geen 39 vestingen.

„Nieuwe werken worden er niet gemaakt, belangrijke bestellingen niet uitgevoerd, dan waar zij in 't belang van 's Land's verdediging werden of worden gevorderd.

„De stelling aan den Helder is belangrijk en zoo veel er beschikbaar blijft voor die werken zal daaraan ook worden besteed.

„Welken zijn „de velen kostbare vestingen en sterkten, wier voortdurend bestaan, als onderdeelen van een door velen afgekeurd stelsel eer schadelijk dan wenschelijk is te achten?"

„Aan de Hollandsche linie is sedert 1830 gewerkt, en wel voor 3 millioen gulden; zij is thans bijna voltooid. Te Muiden en Weesp zullen nog werk worden gemaakt. Te Naarden ontbreken nog gebouwen en de werken dier plaats moeten nog worden verbeterd. Te Utrecht is een gebouw noodig tot berging van het materiëel, vermoedelijk zullen de middelen tot het stellen van inundatien vermeerderd en verbeterd moeten worden. De kosten van een en ander zullen echter niet zeer hoog loopen.

„De werken aan Maas en Waal die nog gemaakt of verbeterd moeten worden zijn voornamelijk die bij Heusden, aan den mond der Dieze en te St. Andries. De Sterreschans en het fort Kraaijenhof zullen hersteld worden en in 't volgende jaar zal er nog meer besteed worden om laatstgenoemd fort in goeden staat te brengen.

„Wat bedoelde men door belangrijke genie-werken bij Nijmegen? Tot de nieuwe haven dier stad heeft oorlog niets betaald.

„Van het „verschil van gevoelen," omtrent het nut van werken bij Nijmegen: als een gevolg van het maken van de haven, heeft men niets vernomen en zij die meenen dat de lunet tot verdediging van den dijk langs de haven niet noodig zou zijn, vergissen zich.

„Voor het tegenwoordige bestaat het voornemen niet om de troepen een volgend jaar te doen kamperen.

Utrecht, bij L. E. BOSCH en COMP.